

**Uchwała Nr XXV/206/2004
Rady Powiatu
w Tarnowskich Górach
z dnia 29 czerwca 2004 roku**

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji obszaru byłej jednostki wojskowej
przy ulicy Mickiewicza w Tarnowskich Górach.**

Na podstawie art. 12, pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym
(tj. Dz. U. Nr 142 poz. 1592 z 2001 r. z późn. zm.)

**Rada Powiatu
uchwala:**

§1

Przyjąć Lokalny Program Rewitalizacji obszaru byłej jednostki wojskowej przy ulicy Mickiewicza
w Tarnowskich Górach w treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Tarnowskich Górach

§3

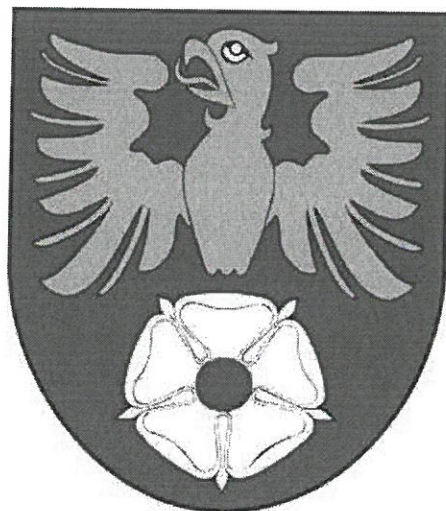
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

§4

Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

Gabriel Tobor

Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach

Lokalny Program Rewitalizacji obszaru byłej jednostki wojskowej przy ulicy Mickiewicza w Tarnowskich Górach

Tarnowskie Góry, czerwiec 2004 r.

A handwritten signature in blue ink, located in the bottom right corner of the page.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka obecnej sytuacji na terenie powiatu tarnogórskiego	5
2.1. Zagospodarowanie przestrzenne obszaru rewitalizowanego	5
2.2. Charakterystyka społeczno – gospodarcza powiatu	5
3. Założenia programu rewitalizacji	17
4. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju społeczno- gospodarczego terenu, który ma zostać poddany rewitalizacji.....	23
4.1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015	23
4.2. Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego na lata 2001 - 2015.....	26
5. System wdrażania	29
6. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	30
6.1. System monitorowania programu rewitalizacji	30
6.2. Sposoby oceny programu rewitalizacji	30
6.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi	31
6.4. Public Relations programu rewitalizacji	32

1. Wstęp

W Tarnowskich Górach wojsko na stałe rozlokowało się od 1913 roku. Wcześniej przebywało w tym mieście albo okresowo – na placówkach, albo z krótszym, lub dłuższym pobytem po przemarszach. W 1913 roku rozpoczęto budowę rozległych i okazałych koszar w dwóch – położonych na przeciwległych krańcach Tarnowskich Gór – miejscach: na krańcach północnych, przy skrzyżowaniu obecnej ulicy Kościuszki i Mickiewicza oraz na południowo- zachodnich, przy obecnej ulicy Opolskiej. Przy tej ostatniej ulokował się III Batalion Piechoty, przy ulicy Mickiewicza – 156 Pułk Piechoty (4. Schlesisches Infanterie – Regiment Nr 156).

Po okresie zamieszania i niepokojów związanych z Plebiscytem i kwestią przynależności państwowej Górnego Śląska – w 1922 roku, Tarnowskie Góry przypadły Polsce. Przy ulicy Mickiewicza rozlokował się 11 Pułk Piechoty, a przy ul. Opolskiej 3 Pułk Ułanów Śląskich. Tarnowskie Góry stały się miastem garnizonowym. W kilkunastotysięcznym mieście obecność dwóch dużych stałych jednostek, wraz ze służbami pomocniczymi, wywarła duży wpływ na rozwój handlu, usług i gastronomii w Tarnowskich Górach. Zawsze też można było liczyć na żołnierzy przy przeprowadzaniu prac porządkowych i społecznych. Tarnowskie Góry słynęły z pięknie utrzymanego – jednego z największych i najpiękniejszych – parku miejskiego, skwerów i placów.

Po zakończeniu II wojny światowej miejsce ułanów zajęły wojska zmechanizowane, a koszarę przy ulicy Mickiewicza wojska inżynieryjne (kolejowe). Lokalizacja tych wojsk nie była przypadkowa. Tarnowskie Góry były wtedy jednym z największych węzłów towarowych w Europie i były nazywane „miastem kolejarzy”. Jednostka ta szybko zdobyła miano jednej z najlepszych, a pododdziały (jak chociażby budowy mostów i przepraw) nie miały sobie równych w kraju. Jednostka została rozbudowana, wybudowano nowe budynki. W Lasowicach – dzielnicy Tarnowskich Gór – powstała baza magazynowo-poligonowa.

W latach 90-tych XX wieku, sytuacja geopolityczna na świecie wymusiła reformy w armii i spowodowała szereg likwidacji jednostek wojskowych. Najwcześniej ten los spotkał jednostkę wojskową przy ulicy Opolskiej, a następnie jednostkę kolejową.

Znaczenie wojsk inżynieryjnych i samych przewoźów kolejowych uległo diametralnej zmianie i przy rosnących kosztach utrzymania sprzętu i bazy w Lasowicach, los „kolejówki” był przesądzony, jednostkę przeniesiono w miejsce jednostki zmechanizowanej, natomiast

Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach

Lokalny program rewitalizacji obszarów byłej jednostki wojskowej przy ulicy
Mickiewicza w Tarnowskich Górach

tereny po niej przejęło Starostwo Powiatowe – resztę w wyniku przetargu, przejęły firmy. Większość budynków wyburzono, w jednym utworzono Centrum Geodezyjno-Kartograficzne Starostwa Powiatowego. Na zagospodarowanie czekają dwa najstarsze budynki dawnych koszar – solidne i okazałe przykłady budownictwa początków XX wieku.

2. Charakterystyka obecnej sytuacji na terenie powiatu tarnogórskiego

2.1. Zagospodarowanie przestrzenne obszaru rewitalizowanego

Programem rewitalizacji objęty został obszar po byłej jednostce wojskowej, o powierzchni 7370 m², w którego skład wchodzi działki o nr ewidencyjnych 5023/88 i 5024/88. Nieruchomość ta położona jest w centrum Tarnowskich Gór, przy ulicy Mickiewicza i sąsiaduje z zabudową mieszkalną wielo- i jednorodziną.

Nieruchomość stanowi własność Powiatu Tarnogórskiego i została przejęta na mocy umowy nieodpłatnego przeniesienia własności nieruchomości (akt notarialny z dnia 21.12.1999r.) oraz na mocy umowy sprzedaży nieruchomości (akt notarialny z dnia 06.01.2000r.). Na podlegającym rewitalizacji obszarze znajdują się trzy wolnostojące budynki:

- Internat wojskowy – ul. Mickiewicza 25,
- Koszarowiec – ul. Mickiewicza 29,
- Budynek przy ul. Mickiewicza 41 – gruntownie wyremontowany, stanowi obecnie siedzibę Powiatowego Ośrodka Geodezji i Kartografii.

Pomiędzy budynkami przebiegają pasy zieleni oraz drogi dojazdowe. Obok budynku geodezji znajdują się miejsca parkingowe, natomiast po stronie wschodniej koszarowca mieści się utwardzony plac defiladowy.

Zgodnie z decyzją nr 8/04 Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry o warunkach zabudowy (Załącznik nr 1) nastąpiła zmiana sposobu użytkowania wcześniej wspomnianych trzech obiektów wojskowych na cele administracyjno-biurowe (zabudowa usługowa). Adaptacja obiektów nastąpić musi przy zachowaniu istniejących konstrukcji budynków, przy czym dozwolona jest dobudowa zewnętrznego szybu windy do budynku nr 29. Przedmiotowa decyzja nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich.

2.2. Charakterystyka społeczno – gospodarcza powiatu

Powiat tarnogórski położony jest w środkowo - północnej części województwa śląskiego, na obrzeżu Konurbacji Śląskiej. Obejmuje on obszar 643 km², na którym znajduje się dziewięć gmin, w tym cztery miejskie i pięć wiejskich. Do charakterystycznych

Lokalny program rewitalizacji obszarów byłej jednostki wojskowej przy ulicy
Mickiewicza w Tarnowskich Górach

elementów uwarunkowania środowiskowego powiatu zaliczyć należy duże obszary leśne – zwłaszcza na północno -zachodnich częściach powiatu, zajmujące 51,8 % powierzchni oraz zbiorniki wodne (Świerklaniec - zbiornik Nakło-Chechło), które stanowią bazę wypadową nie tylko dla mieszkańców naszego powiatu. Położenie powiatu sprzyja rozwojowi funkcji transportowo - logistycznej oraz funkcji rekreacyjnej. Powiat tarnogórski jest ważnym ośrodkiem transportu i komunikacji. W Tarnowskich Górach znajduje się jeden z największych w Europie kolejowych węzłów komunikacyjnych natomiast na terenie gminy Ożarówice port lotniczy w Pyrzowicach, który po ostatnich inwestycjach i rozbudowach uzyskał status portu międzynarodowego. Lotnisko w Pyrzowicach jest również najważniejszym po warszawskim Okęcie portem służącym do przewozów towarowych (cargo).

W powiecie jest również wiele miejsc godnych odwiedzenia i zobaczenia . Dla osób lubiących obcowanie z naturą: unikalny rezerwat buków „Segiet” znajdujący się na pograniczu powiatu tarnogórskiego i Bytomia. Ponadto zabytkowe: kopalnia kruszców srebra i ołowiu oraz Sztolnia Czarnego Pstrąga - obydwa obiekty znajdują się w Tarnowskich Górach.

Z dniem 13 lipca 2000 r. została wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) (Dz.U. Nr 58 poz. 685), która została opracowana na podstawie obowiązującej w krajach Unii Europejskiej Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS). Nomenklatura NUTS ma zastosowanie przy zbieraniu, przetwarzaniu i udostępnianiu danych statystycznych regionalnych w krajach Unii Europejskiej. Stanowi podstawę regionalnych rachunków ekonomicznych, regionalnej statystyki rolnictwa i innych dziedzin statystyki regionalnej. W szczególności jest niezbędna do przeprowadzenia porównań rozwoju społeczno-gospodarczego regionów i podjęcia działań w celu opracowania programów rozwoju regionalnego.

Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) dzieli obszar kraju na jednostki terytorialne powiązane hierarchicznie na pięciu poziomach, z czego poszczególne poziomy obejmują swym zasięgiem:

POZIOM 1 - obszar całego państwa

POZIOM 2 - województwa (regiony)

POZIOM 3 - podregiony (grupy powiatów)

POZIOM 4 - powiaty

POZIOM 5 – gminy

Wcześniej dane statystyczne dotyczące województwa śląskiego były prezentowane na poziomach 2, 4 i 5. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 marca 2002 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych POZIOM 3 NTS dzieli województwo śląskie na:

1. podregion częstochowski
2. podregion bielsko-bialski
3. podregion centralny śląski
4. podregion rybnicko-jastrzębski

Zgodnie z przeprowadzonym podziałem powiat tarnogórski znalazł się w podregionie centralnym śląskim, w którego skład wchodzi również powiaty: będziński, bieruńsko-lędziński, gliwicki, lubliniecki, mikołowski, pszczyński, zawierciański oraz następujące miasta na prawach powiatu: Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze.

Ogólna powierzchnia powiatu – wynosi 643 km^2 , z czego:

- obszary miejskiego i przemysłowego zainwestowania stanowią aż $90,4 \text{ km}^2$, tj. 19,3% powierzchni powiatu;
- użytki rolne jedynie $199,0 \text{ km}^2$, tj. 29% powierzchni powiatu;
- lasy aż $353,44 \text{ km}^2$, tj. 51,7 % powierzchni powiatu;

Charakterystycznym elementem użytkowania ziemi na terenie większości gmin powiatu tarnogórskiego jest niezwykle wysoki odsetek lasów i terenów leśnych w ogólnej powierzchni gmin powiatu. Wskaźnik ten wynosi średnio dla powiatu 51,7 % przy średniej krajowej ok. 28,5%. Jeszcze wyższy wskaźnik lesistości posiadają poszczególne gminy powiatu, jak Krupski Młyn, Kalety, Miasteczko Śląskie, Tworóg, Ożarówce.

Powierzchnia powiatu tarnogórskiego stanowi ok. 5,21% obszaru województwa śląskiego, plasując je na 7 miejscu w województwie. Liczba ludności (31.XII.2002 r.)

stanowiła 2,94% populacji województwa śląskiego, co powiatowi daje wysoką 6 lokatę wśród 17 powiatów ziemskich.

W 2002 r. obszar powiatu zamieszkiwało 139 197 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 216 osoby na 1 km², czyli niemal dwukrotnie więcej niż tenże wskaźnik liczony dla Polski (123 osoby/km²), ale z kolei znacznie mniej niż gęstość zaludnienia liczona dla Śląska (384 osób/km²). Biorąc jednak pod uwagę poszczególne gminy zauważymy znaczne zróżnicowanie w zagęszczeniu ludności – największe notuje się w Radzionkowie (1362 osoby/km²), najmniejsze zaś w gminie Tworóg (68 osób/ km²).

Struktura wieku ludności powiatu charakteryzuje się udziałem 21,3% ludności w wieku przedprodukcyjnym, udziałem 63,7% w wieku produkcyjnym i udziałem 15,0% ludności w wieku poprodukcyjnym. Przyrost naturalny jest ujemny i na koniec 2002 roku wyniósł -1,2 promila.

W skład powiatu wchodzi:

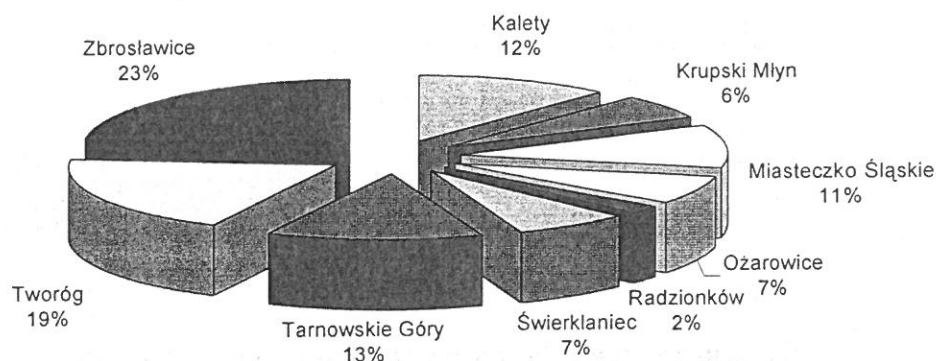
Gminy miejskie:

- Tarnowskie Góry
- Radzionków
- Miasteczko Śląskie
- Kalety

Gminy wiejskie:

- Krupski Młyn
- Ożarowice
- Świerklaniec
- Tworóg
- Zbrośławice

Udział powierzchni gmin powiatu tarnogórskiego w ogólnej powierzchni powiatu

Głównym ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym i kulturalnym powiatu jest miasto Tarnowskie Góry skupiające aż 46% ludności powiatu przy 13% udziale w jego powierzchni (83,5 km²). Drugim co do liczby ludności ośrodkiem miejskim powiatu jest Radzionków – miasto wydzielone w 1998 roku z Bytomia (ponad 18 tys. mieszk.). Największymi powierzchniovo gminami powiatu tarnogórskiego są Zbrosławice (148,7 km²) oraz Tworóg (124,9 km²). Gminy te zajmują ok. 42% powierzchni powiatu. Pozostałe gminy obejmują stosunkowo niewielkie powierzchnie.

Powiat Tarnogórski liczy 139 197 mieszkańców (stan z grudnia 2002 r.), z czego 65 771 (45,6%) zamieszkuje w mieście Tarnowskie Góry. Obok niego, w skład powiatu wchodzi dodatkowo trzy miasta: Radzionków (18 063 mieszkańców), Kalety (9013) i Miasteczko Śląskie (7604). Wskaźnik urbanizacji, oznaczający odsetek mieszkańców miast w stosunku do ogólnej liczby ludności, wynosi w powiecie tarnogórskim 70%, podczas gdy wartość ogólnopolska kształtuje się na poziomie 62%. Najliczniejszą gminą wiejską powiatu są Zbrosławice, liczące 16316 mieszkańców, natomiast najmniej obywateli zamieszkuje gminę Krupski Młyn (3536).

Struktura płci ludności powiatu tarnogórskiego charakteryzuje się nieznaczną przewagą kobiet, które stanowią średnio 50,9% ogółu mieszkańców, w samych Tarnowskich Górach wskaźnik ten jest nieco wyższy i wynosi 51,7%.

Ludzie młodzi stanowią 23,2% mieszkańców powiatu tarnogórskiego, mniej niż wskaźnik ogólnopolski (24,9%). Większym potencjałem w tym zakresie dysponują także powiaty lubliniecki i gliwicki ziemski – odpowiednio 25,5% i 24,4%. Należy jednak zauważyć, iż wskaźniki wieku ludności w powiecie tarnogórskim są niemal identyczne ze średnimi wskaźnikami liczonymi dla całego regionu śląskiego.

Biorąc pod uwagę poszczególne gminy powiatu relatywnie najmłodszą społeczność posiada Tworóg, gdzie mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowią 25,8% ogółu ludności gminy (dla porównania gmina Ożarówice 22,3%). W gminie Świerklaniec osoby w wieku produkcyjnym skupiają 66,1% (Krupski Młyn 59,7%), natomiast w wieku emerytalnym jedynie 11,5% wszystkich mieszkańców gminy. Ten ostatni wskaźnik mocno kontrastuje z podobnym, wyliczonym dla gminy Ożarówice, gdzie co szósty obywatel (17,4%) jest emerytem.

Przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą narodzin i zgonów) w skali powiatu w 2002 r. roku osiągnął on wartość -1,2‰. W aspekcie przyrostu naturalnego także widoczne jest duże zróżnicowanie przestrzenne w skali powiatu. W grupie czterech gmin o dodatnim przyroście niekwestionowanym liderem jest Krupski Młyn, gdzie wskaźnik przyrostu naturalnego osiągnął w 1999 roku wartość 5,4‰. Ze znacznym ujemnym przyrostem (-3,2‰) boryka się natomiast gmina Ożarówice, co koresponduje ze stwierdzoną wcześniej dużą grupą obywateli tej gminy w wieku emerytalnym.

Na niskim poziomie kształtuje się wskaźnik małżeństw zawieranych w powiecie tarnogórskim. Jego wartość wynosiła 4,2‰ na dzień 31.XII.2002r. Relatywnie są to wartości niższe od wskaźników osiąganych w powiatach oraz średniej dla Śląska (4,8‰) i Polski (5,0‰). W ilości małżeństw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przoduje Miasteczko Śląskie (5,9), podczas gdy w gminie Krupski Młyn tenże wskaźnik osiągnął w 1999 roku wartość 3,4.

Spadek zaludnienia zanotowany tam w ostatnich latach spowodowany był zarówno ujemnym przyrostem naturalnym, jak również ujemną migracją.

Gospodarka powiatu tarnogórskiego nie ma ściśle jednoznacznego charakteru. Położenie na pograniczu aglomeracji katowickiej oraz znaczące tradycje przemysłowe

sięgające wieków wcześniejszych, w pewien sposób nadal wpływają na funkcjonowanie przemysłu ciężkiego, ale dynamizują także rozwój małych i średnich przedsiębiorstw. Dotyczy to w głównej mierze ośrodków miejskich powiatu - Tarnowskich Gór, Miasteczka Śląskiego, Kalet i Radzionkowa oraz gminy Krupski Młyn. Gminy Ożarówice i Świerklaniec charakteryzuje dynamiczny rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, zwłaszcza w sferze usługowej (branża transportowa, budowlana) i rzemieślniczej. Z kolei zachodnia część powiatu (gminy Tworóg i Zbrosławice) w dużej mierze posiada charakter rolniczy.

Znaczącym problemem gospodarczym i ekologicznym o zasięgu ponadlokalnym są odpady będące pozostałością po zlikwidowanych Zakładach Chemicznych w Tarnowskich Górach. We wrześniu 1998 r. rozpoczęto realizację zadania obejmującego kompleksowe unieszkodliwianie odpadów chemicznych i rekultywację terenów skażonych.

Analizując profil gospodarczy powiatu nie sposób nie wspomnieć o funkcji transportowo-logistycznej, związanej z istnieniem w Tarnowskich Górach (jednego z największych w Europie) węzła kolejowego. Szansę rozwojową stanowi tu Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice-Pyrzowice, którego część położona jest w granicach gminy Ożarówice. Port ten z roku na rok zwiększa liczbę obsługiwanych pasażerów, a ponadto stanowi ważny element w krajowej sieci lotniczych przewozów towarowych (cargo). Podkreślić należy, iż we wszystkich gminach powiatu tarnogórskiego liczba firm w latach 1999-2002 wzrosła, choć dynamika tego zjawiska różniła się w poszczególnych samorządach.

Według danych na 2002 rok w powiecie tarnogórskim prowadziły działalność łącznie 12 074 firmy (dane GUS według systemu REGON), w tym 9 przedsiębiorstw państwowych, 30 spółdzielni, 9 356 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz 598 spółek prawa handlowego z czego 156 posiada udział kapitału zagranicznego.

Na uwagę i wsparcie samorządów lokalnych zasługują także walory turystyczno-wypoczynkowe powiatu, związane z atrakcyjną przyrodą (duże obszary leśne, zalewy wodne), zabytkami historii (pałace wraz z przyległymi parkami) i zabytkami techniki przemysłowej (Zabytkowa Kopalnia, Sztolnia Czarnego Pstrąga). Tereny te powinny wykorzystać szansę bycia „zielonymi płucami” dla aglomeracji śląskiej.

Stopa bezrobocia w powiecie tarnogórskim osiągnęła na koniec kwietnia 2004 r. wartość 17,1%, kształtując się na poziomie niemal identycznym jak średnia wojewódzka (17,8%). Rynek pracy w gminach należących obecnie do powiatu tarnogórskiego także

w latach wcześniejszych (zwłaszcza 1996-1998) charakteryzował się niższymi wskaźnikami bezrobocia (w przedziale 6,1%-7,7%) w porównaniu z wartościami krajowymi. Gwoli ścisłości należy jednak dodać, że w statystykach dotyczących bezrobocia w powiecie tarnogórskim dopiero w 1999 roku uwzględniono osoby bezrobotne z dwóch miast leżących obecnie na jego obszarze (Kalety i Radzionków).

Tabela 1. Stopa bezrobocia w powiecie tarnogórskim (stan z 31 XII)

Rok	Stopa bezrobocia
1997	6,1 %
1998	7,2 %
1999	10,4 %
2000	12,8 %
2001	15,1 %
2002	16,1 %
2003	15,8 %
2004 (kwiecień)	17,1 %

Dane: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach

Wskaźnik bezrobocia w całej Polsce ulega stałemu zwiększeniu, czego głównym powodem jest zmniejszenie tempa wzrostu gospodarczego naszego kraju. Dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy dużym ograniczeniem są rosnące koszty związane z wysokimi stopami podatkowymi i drogimi kredytami. Również przestarzałe i nieprzystosowane do nowej rzeczywistości gospodarczej przepisy prawne nie ułatwiają zadania pracodawcom.

Region śląski zajmuje specyficzne miejsce na mapie bezrobocia w Polsce. Z jednej strony stopa bezrobocia jest tu niższa niż w liczona dla całego kraju, z drugiej z kolei funkcjonują tu duże państwowe zakłady, zatrudniające niejednokrotnie po kilka tysięcy osób. To powoduje oczywiście duże problemy, szczególnie w sytuacji upadku tychże przedsiębiorstw lub ich restrukturyzacji, z czym związane są zwolnienia grupowe.

Również powiat tarnogórski naznaczony jest działalnością na swoim terenie dużych zakładów przemysłowych, z których kilka produkuje m.in. na potrzeby przeżywającej kryzys

branży górniczej, co odbija się na zatrudnieniu w tych firmach.

Łącznie na koniec kwietnia 2004 roku we wszystkich dziewięciu gminach powiatu tarnogórskiego zarejestrowanych było 8395 osób bezrobotnych. Z tego grona 52,3% stanowiły kobiety - dla porównania w 1996 roku kobiety stanowiły 65% wszystkich bezrobotnych powiatu. Dość niepokojącą tendencją jest fakt, iż prawo do zasiłku posiadało w ostatnim okresie niespełna 11,66% osób bezrobotnych, co może świadczyć o długim okresie pozostawania bez pracy większości z nich (dla porównania w 1996 roku wskaźnik ten wynosił ponad 50%).

Według najnowszych danych (kwiecień 2004 r.) stolica powiatu, Tarnowskie Góry skupiają niemal 3845 osób spośród wszystkich bezrobotnych w powiecie.

Tabela 2. Przestrzenny rozkład bezrobocia w powiecie w kwietniu 2004 roku

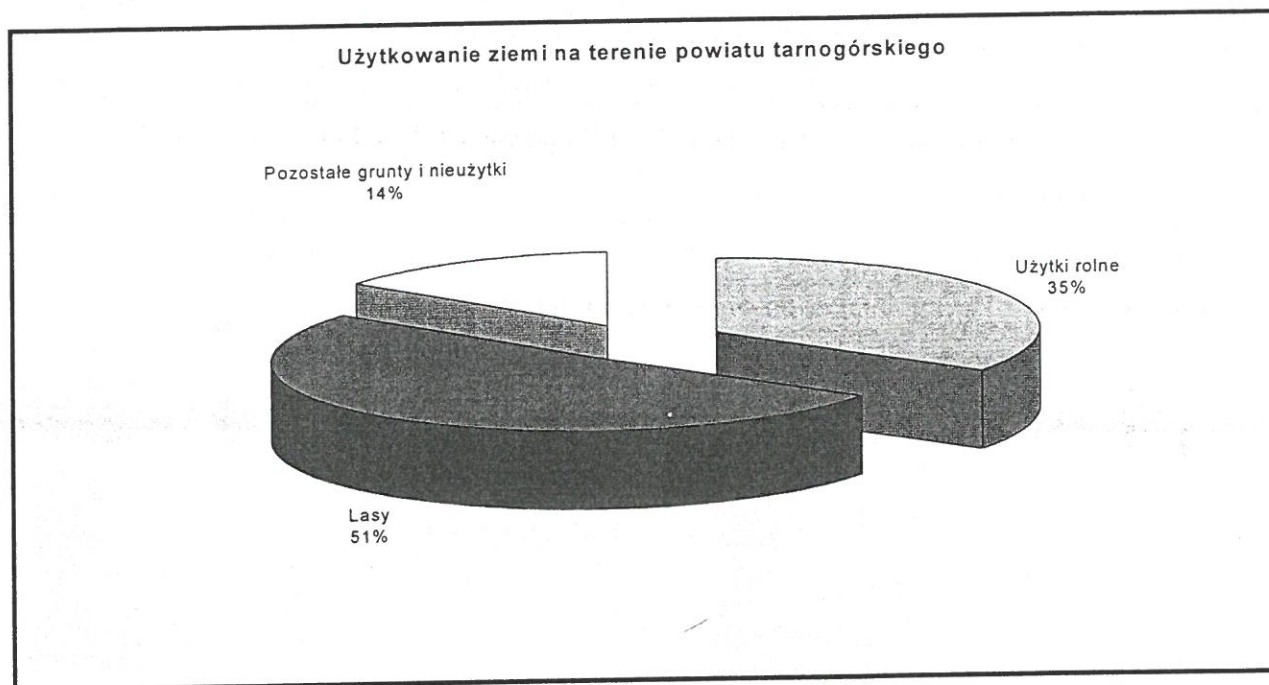
Gmina	Liczba bezrobotnych
Kalety	703
Miasteczko Śląskie	536
Radzionków	1072
Tarnowskie Góry	3845
Krupski Młyn	137
Ożarowice	263
Świerklaniec	582
Tworóg	376
Zbrosławice	881
POWIAT OGÓŁEM	8395

*Dane: opracowanie własne na bazie danych Powiatowego Urzędu Pracy
w Tarnowskich Górach*

Powiat tarnogórski jest typowym obszarem przemysłowo-usługowym jeżeli chodzi o zatrudnienie mieszkańców. Dodatkowo aż 51% powierzchni zajmują lasy (w niektórych gminach wskaźnik ten przekracza 80%). Takie uwarunkowania gospodarcze powodują, iż rolnictwo na terenie powiatu jest drugoplanowym działem gospodarki i tylko na niewielkich obszarach posiada ono ważniejsze znaczenie dla społeczności lokalnej jako jedyne źródło dochodów. Użytki rolne na terenie powiatu zajmują ok. 22,2 tys. ha, co stanowi

jedynie 34,6% powierzchni ogólnej, lasy i grunty leśne położone na ok. 32,8 tys. ha stanowią aż 51,1%, obszary miejskiego i przemysłowego zainwestowania oraz nieużytki zajmują ponad 9 tys. ha, tj. 14,3% powierzchni powiatu.

Na terenie powiatu tarnogórskiego jedynie w dwóch gminach areał użytków rolnych stanowi znaczący odsetek ogólnej powierzchni tych gmin. Są to gminy Zbrosławice, gdzie użytki rolne stanowią 70% powierzchni oraz Ożarówice – 69%. Na terenie miasta Tarnowskie Góry tereny rolnicze stanowią ok. 37% lecz są to głównie małe, nietowarowe gospodarstwa produkujące głównie na potrzeby własne i lokalnego rynku zbytu. Na terenach pozostałych gmin użytki rolne stanowią od 26% w Świerklańcu do zaledwie 4,5% w Krupskim Młynie, czy Radzionkowie. Gminy wiejskie powiatu tarnogórskiego (z wyjątkiem wspomnianych wyżej Zbrosławic i Ożarowic) oraz niektóre miejskie (jak np. Kalety, Miasteczko Śląskie) posiadają bardzo wysokie wskaźniki lesistości terenu, przewyższające wielokrotnie średnią dla województwa i Polski. Największy odsetek lasów występuje na terenach gmin Krupski Młyn – 82,6% ogólnej powierzchni gminy, Kalety – 82,2%, Miasteczko Śląskie – 77,1%, Tworóg – 71,6%, Świerklanec – 47,6%. Wysokim wskaźnikiem lesistości może się również poszczycić miasto Tarnowskie Góry, gdzie wynosi on ok. 39,5%. Na terenie najmniejszej powierzchniowo i najbardziej zurbanizowanej gminy powiatu – Radzionkowa, odsetek terenów zainwestowania miejskiego oraz przemysłowego wynosi aż 84%.

Na terenie powiatu tarnogórskiego funkcjonuje ok. 3,1 tys. gospodarstw rolnych (powyżej 1 ha). Są to przeważnie małe gospodarstwa produkujące często wyłącznie na własne potrzeby. Dominującą rolę w rolnictwie odgrywają gospodarstwa indywidualne. Jednak średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosi ogółem ok. 4,8 ha (przy średniej wojewódzkiej ok. 5,1 ha użytków rolnych).

Niewątpliwym wzmocnieniem pozycji rynkowej dużych producentów rolnych z terenu powiatu byłoby zawiązywanie grup producenckich. Dzięki nim można sprawniej poszukiwać nowych rynków zbytu, taniej prowadzić kampanie reklamowe w znaczny sposób zwiększające popyt, obniżać koszty produkcji – hurtowe zakupy pasz, korzystanie ze wspólnych maszyn i urządzeń, wprowadzanie nowych technologii.

Na terenie powiatu tarnogórskiego działa kilka przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami w oparciu o jedno wysypisko śmieci zlokalizowane na terenie powiatu (Tarnowskie Góry – Rybna) oraz kilka innych położonych poza granicami powiatu. Jedynym obecnie wysypiskiem śmieci na terenie powiatu jest wysypisko w Tarnowskich Górach, które zajmuje powierzchnię ponad 3,5 ha.

Rocznie na teren wysypiska trafia ok. 38 000 Mg odpadów z terenu miasta Tarnowskich Gór oraz sąsiednich gmin nie posiadających własnego miejsca składowania śmieci. Wysypisko oddane do użytku w 1997 r. składa się z odpowiednio uszczelnionej niecki i warstw nadpoziomowych (projekt przewiduje wysokość do 12 m nad poziom gruntu. Eksploatacja wysypiska potrwa do ok. 2012 roku. Pozostałe gminy powiatu tarnogórskiego nie posiadają na swoim terenie żadnego czynnego wysypiska śmieci. Firmy zajmujące się wywozem odpadów z terenu tych gmin korzystają z wysypisk poza powiatem.

Powiat Tarnogórski, zlokalizowany jest na obrzeżu GOP-u, który należy do regionów o największej emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych w Polsce.

Teren powiatu tarnogórskiego należy do dorzecza zarówno Odry (Mała Panew, Kłodnica poprzez Dramę) jak i Wisły (Brynica poprzez Czarną Przemszę). Na terenie powiatu znajdują się też duże zbiorniki wodne, jak np.: Kozłowa Góra, Nakło-Chechło, Zielona. Zgodnie z wynikami krajowych i regionalnych pomiarów monitoringowych jakości wód powierzchniowych, niemal wszystkie badane wody powierzchniowe są pozaklasowe. Ta katastrofalna sytuacja spowodowana jest przede wszystkim zrzutem nie oczyszczonych lub oczyszczonych tylko w niewielkim stopniu ścieków przemysłowych i bytowych.

Nie bez znaczenia jest też zanieczyszczenie powietrza i idące za tym zanieczyszczenia wód opadowych. Przy obecnym obciążeniu wód powierzchniowych zanieczyszczeniami antropogenicznymi nie ma najmniejszych szans na poprawę ich czystości.

Osią południkową układu drogowego powiatu tarnogórskiego jest przebiegająca z północy na południe krajowa droga nr 43 z Bytomia do Pleszewa (dalej połączenia w kierunku Poznania i Pomorza Zachodniego). To uczęszczany i przez to dość niebezpieczny (wąska jezdnia) szlak komunikacyjny i tranzytowy. Oś równoleżnikową tworzy droga krajowa nr 78 z Tarnowskich Gór do Siewierza (połączenie z drogą dwujezdniową E-75, łączącą Górny Śląsk z Warszawą i Łodzią).

Szansą dla rozwoju powiatu może stać się planowana budowa autostrady A1 (łąiącej Trójmiasto z Górnym Śląskiem oraz południem Europy) przebiegającej wg projektów przez teren gminy Ożarowice – w pobliżu lotniska w Pyrzowicach.

Na terenie powiatu tarnogórskiego jest ponad 40 km dróg krajowych na które składają się przede wszystkim wspomniane już drogi nr 48 i 78. Dróg wojewódzkich na terenie powiatu tarnogórskiego jest ok. 40 km i w całości posiadają one nawierzchnię utwardzoną (bitumiczną). Drogi zarządzane przez służby powiatowe liczą ok. 200 km i w ok. 80% są to drogi utwardzone (bitumiczne). Natomiast dróg gminnych i miejskich na terenie powiatu jest ponad 500 km.

Stan głównych dróg w powiecie można ocenić jako przeciętny. W przypadku rozwoju powiatu dogodny układ komunikacyjny oraz dobry stan dróg i ulic odgrywają znaczącą rolę.

3. Założenia programu rewitalizacji

Programem rewitalizacji objęty został obszar po byłej jednostce wojskowej, o powierzchni 7370 m², w którego skład wchodzi działki o nr ewidencyjnych 5023/88 i 5024/88. Nieruchomość ta położona jest w centrum Tarnowskich Gór, przy ulicy Mickiewicza i sąsiaduje z zabudową mieszkalną wielo- i jednorodziną.

Nieruchomość stanowi własność Powiatu Tarnogórskiego i została przejęta na mocy umowy nieodpłatnego przeniesienia własności nieruchomości (akt notarialny z dnia 21.12.1999r.) oraz na mocy umowy sprzedaży nieruchomości (akt notarialny z dnia 06.01.2000r.). Na podlegającym rewitalizacji obszarze znajdują się trzy wolnostojące budynki:

Budynek Internatu wojskowego przy ul. Mickiewicza 25

Jest to czterokondygnacyjny budynek wolnostojący o powierzchni użytkowej 646,79 m², całkowicie podpiwniczony, wzniesiony w technologii tradycyjnej. Posiada on czterospadowy dach, wykonany w konstrukcji drewnianej, pokryty dachówką ceramiczną.

Ogólny stan techniczny budynku jest dobry. W złym stanie są tynki zewnętrzne, drewniana stolarka okienna i drzwiowa, podłogi i posadzki, natomiast instalacje elektryczne oraz wodno-kanalizacyjne wymagają wymiany. Brak jest izolacji przeciwwilgociowych. Wewnętrzna klatka schodowa nie spełnia warunków stawianych obecnie drodze ewakuacyjnej. Obiekt nie jest przystosowany do użytkowania przez osoby niepełnosprawne i nie spełnia aktualnej normy cieplnej.

Budynek koszarowca przy ul. Mickiewicza 29

Budynek zbudowany został przed II wojną światową jako jeden z obiektów kompleksu koszarowego. W latach osiemdziesiątych XX wieku został on poddany przebudowie. Obecnie jest to obiekt wolnostojący o powierzchni użytkowej 6171,8 m², murowany o układzie poprzecznym, całkowicie podpiwniczony z czterema kondygnacjami naziemnymi. Budynek posiada dach płaski, pokryty papą asfaltową. Wejście do obiektu odbywa się za pomocą dwóch klatek schodowych usytuowanych przy ścianach czołowych od strony północnej i południowej. Budynek nie spełnia wymagań ochrony przeciwpożarowej

w zakresie długości dróg ewakuacyjnych. Obiekt nie jest przystosowany do użytkowania przez osoby niepełnosprawne i nie spełnia aktualnej normy cieplnej. W budynku znajduje się nowo wybudowana (2002-2003 r.) kotłownia gazowa o mocy 500 kW – na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody wszystkich, trzech budynków kompleksu.

Budynek przy ul. Mickiewicza 41

W latach 2000 – 2004 przeprowadzono gruntowny remont i adaptację budynku z przeznaczeniem na siedzibę Powiatowego Ośrodka Geodezji i Kartografii.

Jest to obiekt wolnostojący, dwukondygnacyjny z wysokim parterem nad piwnicami oraz dwuspadowym dachem o niskim nachyleniu. Jego powierzchnia użytkowa wynosi 843 m².

W czasie remontu zostały wykonane instalacje wewnętrzne c.o., cwu, wod-kan. Wymieniono stolarkę okienną i drzwiową. Budynek posiada windę osobową dla niepełnosprawnych, a także system bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Spełnia on wszystkie normy obiektu o przeznaczeniu biurowym.

Pomiędzy budynkami przebiegają pasy zieleni oraz drogi dojazdowe. Obok budynku geodezji znajdują się miejsca parkingowe, natomiast po stronie wschodniej koszarowca mieści się utwardzony plac defiladowy.

Zgodnie z decyzją nr 8/04 Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry o warunkach zabudowy (Załącznik nr 1) nastąpiła zmiana sposobu użytkowania wcześniej wspomnianych trzech obiektów wojskowych na cele administracyjno-biurowe (zabudowa usługowa). Adaptacja obiektów nastąpić musi przy zachowaniu istniejących konstrukcji budynków, przy czym dozwolona jest dobudowa zewnętrznego szybu windy do budynku nr 29. Przedmiotowa decyzja nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich.

Celem nadrzędnym programowanej rewitalizacji jest zwiększenie spójności społeczno-gospodarczej Województwa Śląskiego zarówno poprzez rozwój potencjału edukacyjnego Powiatu Tarnogórskiego, jak i poprzez polepszenie jakości usług o charakterze społecznym oraz usług świadczonych przez administrację samorządową szczebla powiatowego. Przy czym przez usługi o charakterze społecznym rozumie się ofertę takich instytucji jak np.: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy

Rodzinie, organizacje pozarządowe takie jak: Związek Harcerstwa Polskiego, Straż Pożarna, Izba Przemysłowo-Handlowa i inne.

Jako wskaźnik celu przytoczyć w tym miejscu można wzrost liczby osób przekwalifikowanych i dostosowanych do aktualnych wymagań rynku pracy, zmniejszenie wskaźnika bezrobocia, zwiększenie liczby osób z terenu powiatu kończących studia wyższe, polepszenie jakości usług o charakterze społecznym oraz usług świadczonych przez administrację samorządową.

Do bezpośrednich przesłanek planowanej rewitalizacji zalicza się:

- podniesienie poziomu wykształcenia w powiecie oraz dostosowanie go do aktualnych potrzeb rynku pracy,
- polepszenie jakości życia mieszkańców powiatu poprzez zwiększenie jakości usług o charakterze społecznym oraz usług świadczonych przez administrację samorządową na poziomie powiatu.

Wymienione wyżej generalne cele i założenia możliwe będą do osiągnięcia poprzez zwiększenie oferty edukacyjnej powiatu, głównie w zakresie kształcenia ustawicznego i szkolnictwa wyższego oraz poprzez zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych umożliwiających świadczenie usług (społecznych oraz tych leżących w gestii administracji samorządowej) na odpowiednim poziomie. Wymaga to od właściciela terenu i budynków – Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach podjęcia konkretnych działań inwestycyjno – organizacyjnych.

W związku z powyższym niniejszy program rewitalizacji zakłada utworzenie, na terenie byłej jednostki wojskowej i przy wykorzystaniu pozostałych po niej zasobów lokalowych, kompleksu edukacyjno-usługowego.

Funkcja edukacyjna realizowana będzie na dwóch płaszczyznach, czyli w ramach kształcenia ustawicznego oraz kształcenia na poziomie wyższym. Działalność usługowa skupiać się będzie natomiast wokół poradnictwa psychologicznego, działalności jednostek pomocy społecznej, organizacji pozarządowych oraz niektórych wydziałów Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

Obecny stan dwóch niezagospodarowanych budynków po byłej jednostce wojskowej, będących własnością Powiatu, nie pozwala na utworzenie w nich kompleksu edukacyjno-usługowego, konieczny bowiem jest ich remont i adaptacja.

Tabela 4 – Zestawienie źródeł finansowania rewitalizacji terenów byłej jednostki wojskowej przy ul. Mickiewicza w Tarnowskich Górach – roboty wykonane (2001-2004)

Lata finansowania	Ogółem	Wkład UE	Budżet Powiatu	Środki WFOŚiGW	Środki prywatne	Opis działania
Adaptacja budynku przy ul. Mickiewicza 29 w Tarnowskich Górach (koszarowiec)						
2001						
2002						
2003	1 036 170 zł		150 986 zł	885 184 zł		Wykonanie kotłowni gazowej o mocy 500 KW i układu solarnego dla potrzeb cwu
2004						
Razem	1 036 170 zł	0 zł	150 986 zł	885 184 zł	0 zł	
Wykonanie remontu i adaptacji budynku przy ul. Mickiewicza 41 na potrzeby Wydziału Geodezji						
2001	320 542 zł		320 542 zł			Roboty ogólnobudowlane, roboty branżowe
2002	791 744 zł		791 744 zł			Roboty ogólnobudowlane, stolarka okienna i drzwiowa
2003	179 194 zł		179 194 zł			Roboty wykończeniowe, wyposażenie, zagospodarowanie terenu
2004	58 793 zł		58 793 zł			Montaż windy osobowej
Razem	1 350 273 zł	0 zł	1 350 273 zł	0 zł	0 zł	

4. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego terenu, który ma zostać poddany rewitalizacji.

4.1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015

Lokalny Program Rewitalizacji obszaru byłej jednostki wojskowej przy ulicy Mickiewicza w Tarnowskich Górach jest zgodny z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015.

Dla rozwiązywania problemów rozwoju Województwa Śląskiego należy podjąć określone typy pożądanych działań - inicjatyw strategicznych. Są one podstawą wyboru priorytetów, celów i kierunków strategicznych. Określają one strategię, w której na pierwszy plan wysuwa się neutralizacja, a następnie przezwyciężenie negatywnych skutków procesów restrukturyzacji oraz wzrost globalnej konkurencyjności regionu w średnio- oraz długofalowej perspektywie. Niniejszy program rewitalizacji wpisuje się w III oraz IV inicjatywę strategiczną.

Trzecia inicjatywa strategiczna polega na promowaniu postaw przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców w celu przyspieszenia procesów restrukturyzacji przemysłu i rolnictwa oraz złagodzeniu skutków społecznych transformacji. Inicjatywa ta ma służyć przełamaniu najsłabszych stron regionu, koncentrując się między innymi na:

- podnoszeniu wykształcenia i reorientacji zawodowej,
- rewitalizacji przestrzeni miejskich.

Czwarta inicjatywa strategiczna wynikająca z zapisów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego zakłada wspieranie inicjatyw służących tworzeniu nowych miejsc pracy na bazie zróżnicowanego rozwoju gospodarczego dostosowanego do potencjału przyjętych w strategii obszarów rozwoju. Służy ona przeciwdziałaniu zjawiskom degradacji środowiska zamieszkania oraz marginalizacji społeczności lokalnych i środowisk zawodowych. Zapobiega także "przerzucaniu" na samorządy lokalne kosztów i skutków restrukturyzujących się przedsiębiorstw. Ograniczenie i łagodzenie w Województwie Śląskim skutków procesu dostosowań strukturalnych koncentruje się na zatrzymaniu między innymi takich procesów jak:

- degradacja infrastruktury przemysłowej i komunalnej,

Lokalny program rewitalizacji obszarów byłej jednostki wojskowej przy ulicy
Mickiewicza w Tarnowskich Górach

- powiększanie się liczby osób przebywających na długotrwałym bezrobociu i zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy,
- zwiększanie się zasięgu ubóstwa i patologii społecznej.

W wyniku przeprowadzonej analizy strategicznej województwa śląskiego, na którą złożyły się relacje między wewnętrznymi słabymi i mocnymi stronami regionu oraz jego zewnętrznymi zagrożeniami i szansami, zostały wyodrębnione następujące pola strategiczne rozwoju województwa:

1. zasoby ludzkie, edukacja, mobilność na rynku pracy,
2. kultura, turystyka, rekreacja,
3. restrukturyzacja przemysłu i rozwój przedsiębiorczości,
4. technologie, innowacje, działalności naukochłonne,
5. obszary wiejskie, sektor i rynek rolno-spożywczy,
6. infrastruktura ochrony środowiska,
7. transport, telekomunikacja i informacja,
8. współpraca międzyregionalna i międzynarodowa, w tym transgraniczna.

Niniejszy program rewitalizacji wpisuje się w pole strategiczne „zasoby ludzkie, edukacja, mobilność na rynku pracy” zgodnie z którym podstawą rozwoju regionu jest i pozostanie umiejętne promowanie zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy oraz potrzeby stałego doskonalenia oraz zwiększania kwalifikacji zawodowych. Wspieranie różnicowania, wzmacnianie możliwości szkoleniowych, poprawa jakości edukacji i rozwój systemów szkoleniowych zadecyduje o pozycji konkurencyjnej regionu. Szczególnie istotne jest ukierunkowywanie zmian systemu edukacji w dziedzinach technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Jakość edukacji i szkoleń dla ludzi młodych wkraczających na rynek pracy może być decydującym czynnikiem przyciągającym inwestorów.

Tym samym realizacja Lokalnego programu rewitalizacji jest zgodna z wizją rozwoju Województwa i będzie miała wpływ na przyszły jego wizerunek, ponieważ Województwo Śląskie, aby być w przyszłości silnym i nowoczesnym powinno, między innymi, stać się:

- regionem o dobrze rozwiniętym systemie kształcenia na poziomie wyższym we wszystkich kierunkach humanistycznych i politechnicznych, o dostępnym i dobrze zorganizowanym przestrzennie systemie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, które będzie zapleczem dla szkolnictwa wyższego,

Lokalny program rewitalizacji obszarów byłej jednostki wojskowej przy ulicy
Mickiewicza w Tarnowskich Górach

- regionem o rozwiniętym i proinnowacyjnym systemie kształcenia ustawicznego, zorientowanym na różne środowiska i zaspakajającym oczekiwania różnych grup wiekowych ludności oraz trwałym systemie przekwalifikowań zawodowych zwiększającym mobilność zawodową społeczności lokalnych tak miejskich jak i wiejskich, szczególnie szybko reagującym na potrzeby wynikające z przekształceń strukturalnych gospodarki województwa oraz prowadzonych procesów inwestycyjnych przez inwestorów zewnętrznych,

Lokalny Program Rewitalizacji obszaru byłej jednostki wojskowej przy ulicy Mickiewicza w Tarnowskich Górach wpisuje się bezpośrednio w priorytet A rozwoju Województwa Śląskiego – „Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz rozwój ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych”. Jest on zgodny z:

- celem strategicznym C1 – Przeprofilowanie i rozbudowa systemu szkolnictwa średniego i wyższego; kierunek działania AC1K5 - tworzenie silnych, nowych oraz rozbudowa istniejących ośrodków akademickich w szczególności w ośrodkach regionalnych oraz kierunek działania AC1K7- wspieranie powstawania wyższych szkół zawodowych,
- celem strategicznym C2 - Rozszerzenie skali i zasięgu przekwalifikowań zawodowych i rozszerzenie doksztalcenia zawodowego, kierunek działania AC2K3 - stwarzanie warunków do rozwoju zdolności do podejmowania pracy (wzrost zatrudnialności), AC2K4 - transfer doświadczeń w zakresie kształcenia ustawicznego z regionów partnerskich.

Przedmiotowy program jest również spójny z priorytetem B rozwoju Województwa Śląskiego – „Umacnianie solidarności i więzi międzyludzkich, poprawa stanu zdrowia oraz bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców”, w tym przypadku jest on zgodny z:

- celem strategicznym C3 - Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej; kierunek działania BC3K1 - monitorowanie zjawisk wykluczenia, marginalizacji i patologii społecznych, kierunek działania BC3K4 - zmiana formy i efektywności świadczenia pomocy społecznej, kierunek działania BC3K5 - podejmowanie i wspieranie działań wywołujących i wspierających rozwój usług opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,
- celem strategicznym C7 - Wzmocnienie trwałości rodziny, wspieranie jej rozwoju, wyrównywanie szans różnych typów rodzin, a także aktywizacja i integracja

Lokalny program rewitalizacji obszarów byłej jednostki wojskowej przy ulicy
Miekiwicza w Tarnowskich Górach

społeczności lokalnych na rzecz wzmocnienia rodzin; kierunek działania BC7K4 -
wspieranie poradnictwa rodzinnego.

Tym samym program ten przyczyni się do realizacji celów generalnych Strategii
Województwa Śląskiego, którymi są:

1. Wzrost potencjału ludnościowego, kulturalnego, ekonomicznego oraz konkurencyjności regionu w skali krajowej i międzynarodowej,
2. Rozwój cywilizacyjny regionu, tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.

4.2. Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego na lata 2001 - 2015

Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego na lata 2001 – 2015 została przyjęta przez władze samorządowe Powiatu Tarnogórskiego w sierpniu 2001 r. W trakcie prac nad przyjęciem tego dokumentu poddano Powiat analizie SWOT, w wyniku której zidentyfikowano silne i słabe strony Powiatu oraz szanse i zagrożenia wpływające z jego bliższego i dalszego otoczenia. I tak wśród silnych stron Powiatu znaleźć można:

- Korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne dla rozwoju przedsiębiorczości,
- Duże obszary dogodnie zlokalizowanych terenów inwestycyjnych, zarówno po zlikwidowanych zakładach przemysłowych, jak i nowe,
- Gęstość sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej na terenie Powiatu,
- Wysoki poziom nauczania – dobra kadra nauczycielska, liczne osiągnięcia,
- Dobra sieć szkół średnich,
- Różnorodność profilów nauczania,
- Bliskość ośrodków akademickich – Katowice, Gliwice, Kraków,
- Konkurencyjność oferty edukacyjnej,
- Wysokie aspiracje edukacyjne,
- Tradycje edukacyjne,
- Instytucjonalna i materialna baza usług z zakresu polityki społecznej
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz rehabilitacji zdrowotnej i pomocy społecznej

Lokalny program rewitalizacji obszarów byłej jednostki wojskowej przy ulicy
Mickiewicza w Tarnowskich Górach

Do słabych stron Powiatu zalicza się:

- Zły stan infrastruktury technicznej i komunikacyjnej – niewystarczająca ilość środków na jej modernizację,
- Słaba kondycja ekonomiczna dużych przedsiębiorstw, związana z dużym uzależnieniem profilów działalności gospodarczej od górnictwa i przemysłu ciężkiego – branże upadające lub mało rentowne,
- Niskie kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych – trudności w dostosowaniu się do potrzeb lokalnego rynku pracy.
- Brak szkolnictwa wyższego.
- Słaby system umożliwiający zmianę kwalifikacji zawodowej osób dorosłych.
- Niedostatki bazy dydaktycznej.
- Brak powiatowego systemu przepływu informacji o problemach społecznych, obejmującego wszystkie zainteresowane instytucje

Do podstawowych szans dla Powiatu, płynących z otoczenia zewnętrznego należą:

- Możliwości korzystania z pomocy finansowej Unii Europejskiej.
- Rozwój nowoczesnych technologii metodycznych i rehabilitacyjnych.
- Przystąpienie Polski do struktur Unii Europejskiej – łatwiejszy dostęp do zagranicznych kapitałów, nowe rynki zbytu itp.,
- Bliskość aglomeracji śląskiej,
- Współpraca pomiędzy jednostkami samorządowymi na wszystkich szczeblach – wykorzystanie współpracy z miastami partnerskimi,
- Bliskość lotniska w Pyżowicach,
- Napływ kapitału zagranicznego niezbędnego do restrukturyzacji dużych przedsiębiorstw, ale również dla rozwoju małych i średnich firm.

Wśród zagrożeń i trudności dla Powiatu Tarnogórskiego płynących z otoczenia zewnętrznego znaleźć można:

- Wzrastające bezrobocie w Polsce,
- Nadmierne obciążenia finansowe firm, duże koszty pracy,
- Niepewny los dużych firm produkujących na potrzeby górnictwa.
- Ubożenie społeczeństwa polskiego.
- Częste zmiany przepisów prawnych i ich niejednoznaczna interpretacja,

Lokalny program rewitalizacji obszarów byłej jednostki wojskowej przy ulicy
Mickiewicza w Tarnowskich Górach

- Słaba polityka proeksportowa i proinwestycyjna państwa w stosunku do małych i średnich firm,
- Skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego.
- Bliskość terenów zdegradowanych ekologicznie.

Elementy bezpośrednio związane z programowaną rewitalizacją terenów po byłej jednostce wojskowej przy ulicy Mickiewicza w Tarnowskich Górach wyszczególniono podkreśloną kursywą.

Realizacja założeń lokalnego programu rewitalizacji wpisuje się w sposób bezpośredni w II Domenę Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego, jaką jest Edukacja i Usługi Społeczne. Program ten przyczyni się do realizacji celu strategicznego II.1. Stworzenie z Powiatu Tarnogórskiego silnego centrum edukacyjnego o znaczeniu ponadregionalnym, w zakresie:

- Celu operacyjnego II.1.1. Kreowanie profili kształcenia zgodnie z potrzebami rynku pracy i aspiracjami mieszkańców,
- Celu operacyjnego II.1.4. Inicjowanie i wspieranie rozwoju szkolnictwa wyższego w powiecie,
- Zadania II.1.3.7. Prowadzenie działań służących zapobieganiu patologiom wśród młodzieży.

5. System wdrażania

Podmiotem wiodącym, wdrażającym lokalny program rewitalizacji obszarów byłej jednostki wojskowej przy ulicy Mickiewicza w Tarnowskich Górach, jest Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach. Ma to swoje uzasadnienie m.in. w planowanym, powiatowym zasięgu oddziaływania zrewitalizowanego terenu. Jest to także zgodne z założeniami Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego, domeną *Edukacja i Usługi Społeczne*.

W ramach wdrażania programu, jak i całej Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego, przewiduje się stałą współpracę pomiędzy Samorządem Powiatu Tarnogórskiego i Samorządami Gmin z tego obszaru. Rolę koordynatora wdrażania prac związanych ze Strategią Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego pełni Komisja ds. Rozwoju i Promocji Powiatu Tarnogórskiego, a monitorowanie prac powierzono Referatowi Rozwoju Gospodarczego w Wydziale Kultury, Promocji i Integracji Europejskiej Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

Faza wdrożeniowa programu, objęta dofinansowaniem w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006, będzie zgodna z zasadami określonymi w „ZPORR – Ogólny Podręcznik Wdrażania”. Nadzór nad jej przebiegiem sprawować będą wyspecjalizowane jednostki organizacyjne Powiatu Tarnogórskiego.

6. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

6.1. System monitorowania programu rewitalizacji

Monitoring projektu to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji na jego temat, relacjonujących stopień zaangażowania i realizacji w ujęciu rzeczowym i finansowym. Celem takich działań jest zapewnienie zgodności realizacji projektu z przyjętymi dla niego założeniami.

Planuje się, że monitorowaniem zawansowania realizacji programu zajmie się Referat Rozwoju Gospodarczego w Wydziale Kultury, Promocji i Integracji Europejskiej Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach w porozumieniu z jednostkami organizacyjnymi Powiatu odpowiedzialnymi za realizację etapów i zakresów działania, przewidzianych w programie. Jednostka ta będzie zobowiązana do przedstawiania Zarządowi Powiatu bieżących wskaźników postępu programu rewitalizacji.

6.2. Sposoby oceny programu rewitalizacji

Z punktu widzenia instytucji wdrażającej jednym z ważniejszych zagadnień związanych z realizacją programu jest jego ewaluacja. W Powiecie Tarnogórskim oceną zaawansowania prac związanych z wdrażaniem Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego i wynikających z niego programów, a takim jest m.in. lokalny program rewitalizacji obszaru byłej jednostki wojskowej, zajmuje się Rada Powiatu, a ściślej Komisja ds. Rozwoju i Promocji. Dlatego też planuje się oprzeć proces oceny przedmiotowego programu o tę Komisję Rady Powiatu.

Ocena lokalnego programu rewitalizacji będzie polegała na raportowaniu wykonania kolejnych etapów założonego planu działań Zarządowi Powiatu oraz włączenia informacji o pracach nad programem rewitalizacji do corocznego raportu przedkładanego Radzie Powiatu Tarnogórskiego o realizacji zadań wynikających z założeń Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego.

Zapleczem administracyjno-technicznym dla powyższych zadań pozostaje Referat Rozwoju Gospodarczego w Wydziale Kultury, Promocji i Integracji Europejskiej Starostwa

Powiatowego w Tarnowskich Górach. Działania ewaluacyjne, podejmowane przez tę jednostkę, zostaną skorelowane z obowiązkami wynikającymi z zapisów dokumentów Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

6.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Zgodnie z przyjętym przez Radę Powiatu Programem Współpracy Powiatu Tarnogórskiego z Organizacjami Pozarządowymi, Samorząd Powiatu i jego jednostki organizacyjne zobowiązane są do ścisłej współpracy z sektorem organizacji pozarządowych. W ramach tej współpracy planowane są spotkania informacyjno – konsultacyjne, także związane z nowo planowanymi zadaniami Samorządu Powiatowego. Formuła tych spotkań ma charakter otwarty, zatem spektrum problematyki będzie obejmować także zagadnienia konsultacji społecznej zadań związanych z rewitalizacją obszarów byłej jednostki i innych zamierzeń ujmowanych w lokalnych planach rozwoju. Przede wszystkim jednak Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego to dokument powstały w ramach konsultacji społecznych, a więc wszystkie programy wynikające z jego założeń są podejmowane zgodnie z zasadą konsultacji społecznych.

W Powiecie Tarnogórskim funkcjonuje również stały kontakt konsultacyjny z reprezentacją sektora prywatnych przedsiębiorców, skupionych przede wszystkim w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Tarnowskich Górach. Zasada półrocznych spotkań Zarządu Izby z Zarządem Powiatu Tarnogórskiego pozwala na stałą wymianę poglądów dotyczących podejmowanych razem oraz samodzielnie, niezależnie od partnera, działań. Spotkania te obejmują również rozmowy na tematy zagospodarowania przestrzennego i gospodarczego terenu Powiatu, w tym także zadania rewitalizacji terenów powojсковych.

Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego nakłada także na instytucje Powiatu obowiązek zacieśniania kontaktów pomiędzy jednostkami samorządu lokalnego i instytucjami życia publicznego. Inicjatorem tego typu spotkań jest często Starosta Tarnogórski, gdyż nie sposób podejmować działań na skalę powiatową bez akceptacji społeczności lokalnej. Oprócz licznych spotkań, mieszkańcy i przedsiębiorcy z terenu Powiatu mogą uczestniczyć w otwartych dyskusjach na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Tarnowskich

Górach, tzw. „czat” ze Starostą oraz w organizowanych w miarę potrzeb konferencji prasowych.

Sposobów inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi nie zabraknie także w procesie realizacji lokalnego programu rewitalizacji terenów byłej jednostki wojskowej w Tarnowskich Górach.

6.4. Public Relations programu rewitalizacji

Celem promocji jest:

- skuteczne poinformowanie potencjalnych beneficjentów o możliwościach, jakie pojawiają się wraz z wdrożeniem programu;
- podniesienie świadomości opinii publicznej o rezultatach zaangażowania samorządu lokalnego w działania służące rozwojowi naszego regionu.

Realizacja tych celów będzie osiągana na dwóch płaszczyznach:

- pośredniej (medialnej), przy udziale lokalnych mediów, strony internetowej, czy wydawanych broszur i materiałów informacyjnych,
- bezpośredniej (interaktywnej), poprzez zebrania z mieszkańcami, przedsiębiorcami i reprezentantami zainteresowanych grup interesu, zaangażowanych w program rewitalizacji.

Prowadzona w ten sposób akcja informacyjna spełniać będzie następujące założenia:

- dostarczenie możliwie wielu informacji o obszarze rewitalizacji i jego problemach,
- uzyskanie maksymalnej ilości informacji zwrotnej od społeczności lokalnej,
- uświadomienie społeczności lokalnej jej wiodącej roli w procesie rewitalizacji, w celu aktywizacji jej potencjałów innowacyjności i przedsiębiorczości.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Gabriel Tobor

Załącznik nr 1

BURMISTRZ MIASTA
Tarnowskie Góry

GA-7331 c/7/04

STAROSTWO POWIATOWE w Tarnowskich Górach	
C-453104	
Wpłynęło	01. KWI. 2004
L.dz.	8644/04
zał.	1 knt.

Tarnowskie Góry, 04-03-11

SEKRETARZ
STAROSTWA POWIATOWEGO
w TARNOWSKICH GÓRACH

DECYZJA Nr 8/04 Wpłynęła 01.04.2004
o warunkach zabudowy 2494/04

C/CIG

M

01.04.04

CIG

do
CIG

14-

02.04.0

Na podstawie art. 104 KPA, oraz art. 4 ust.2 pkt 2, art. 54 w związku z art. 64 ust. 1, art. 59 ust.1 i art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 z 2003r., poz. 717), oraz przepisów odrębnych,

po rozpatrzeniu wniosku STAROSTWA POWIATOWEGO, z/s przy ul. Karłuszowiec 5 w Tarnowskich Górach,

u s t a l a m

warunki dla zmiany sposobu użytkowania trzech obiektów wojskowych, położonych na nieruchomości przy ul. Mickiewicza 25, 29 i 41 w Tarnowskich Górach – działki nr 5023/88 i 5024/88, na cele administracyjno-biurowe.

I. RODZAJ INWESTYCJI: Zabudowa usługowa.

Zmiana sposobu użytkowania trzech obiektów wojskowych (koszary i internat wojskowy) na cele administracyjno-biurowe.

II. WARUNKI I SZCZEGÓŁOWE ZASADY ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ JEGO ZABUDOWY WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW ODRĘBNYCH:

1. Warunki i wymagania ochrony i kształtowania ład przestrzennego:

- Adaptacja obiektów, przy zachowaniu istniejących konstrukcji budynków.
- Dobudowa szybu windy o pow. zabudowy ok. 35,0m², do zachodniej ściany czterokondygnacyjnego budynku nr 29.

2. Obsługa w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji:

- Inwestycja realizowana będzie z wykorzystaniem istniejących podłączeń budynku do sieci infrastruktury technicznej.
- Nieruchomość posiada dostęp do drogi publicznej tj. ul. Mickiewicza.

3. Wymagania dotyczące ochrony interesów osób trzecich:

Niniejsza decyzja nie rodzi praw do terenu, oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich, dotyczących w szczególności ochrony przed:

- pozbawieniem:
  - dostępu do drogi publicznej,
  - możliwości korzystania z wody, kanalizacji, energii elektrycznej i ciepłej, oraz ze środków łączności
  - dostępu światła dziennego do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi
- uciążliwościami powodowanymi przez hałas, wibracje, zakłócenia i promieniowanie,
- zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby.

MAPA ZASADNICZA

574.413.194

Skala 1:1000

URZĄD MIEJSKI
W TARNÓWSKICH GÓRACH
ul. Sienkiewicza 2
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
REFERAT URBANISTYKI

Załącznik do DECYZJI NR 8/04
z dnia 11.03.04 nr GA 23310/04

z up. STAROSTY

mgr. inż. Danuta Kołacz
Inspektor

686/04

Adama Mickiewicza

5160
88

5159
88

4962
88

5024
88

5073
88

LEGENDA

- PROJEKTOWANA WINDA
- BUDYNKI PRZEZDAROWE DO ZMIANY UŻYTKOWNIA

TEREN: INWESTYCJI

Nakładki Tematyczne	
Nakładki Tematyczne	
Sytuacji powierzchniowej	S

194 521.413.192

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

Gabriel Tobor

521.413.193

203

521.413.20